

**Head
kolleegid ja koostööpartnerid!**

Justiitsministeerium ja
sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakond
kutsuvad teid

Pärnumaa

teenuste messile

- VAHETA infot ja kontakte
- KOHTU noorte
õigusrikkujate ja sõitlaste
teenusele suunajate ja
teenusepakkujateja
- LEIA koostööpartnereid
- LOO koostöösuhteid

TULE LIITU!
11 OKTOOBER
10:00 - 14:30

KUS?
MTU
Pärnumaa
Omavalitsuste Liidu
saalis
Akadeemia 2, Pärnu

Õritusel osalemiseks palun anda endast märku,
registreerides enda osalemissoov
hiljemalt 07.10.2018 [SIIN](#).

Teenused

* Lasteabitelefoni teenus 116111.....	2
* Lasteabitelefon on.....	2
* Siseriiklike ja rahvusvaheliste lastekaitse juhtumite nõustamine.....	2
* Lastemaja.....	3
* Töönõustamine lastekaitsetöötajatele ja võrgustikupartneritele.....	3
* Tugiisikuteenus asendushoolduselt elluastujatele.....	4
* Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele.....	4
* Mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programm.....	6
* Kinnise lasteasutuse teenus.....	6
* Ohvriabiteenus.....	7
* Lepitusteenus.....	7
* MARAC juhtumikorraldus.....	7
* Seksuaalvägivald kriisiabikeskused (SAK).....	8
* Suitsetamisest loobujate nõustamise kabinet.....	9
* Raviprogramm „Kainem ja tervem Eesti“.....	9
* Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus.....	10
* Sõltuvusravi- ja rehabilitatsiooniprogramm.....	11
* Lootuse küla.....	11
* Alaealiste väärtegadele reageerimine politseis.....	12
* Kriminaalhooldus.....	13
* Eesti õigusbüroo.....	13
* SA Innove Rajaleidja teenused.....	14
* Pärnu Noorte Tugila.....	14
* Noorte tööturule sisenemist toetavad tööturuteenused.....	15
* STEP.....	17
* Nõustamiskeskus Sotsiaalne Kaasatus.....	18
* Pärnu Sotsiaalkeskus.....	19
* Naiste tugikeskuse teenus.....	19
* Psühhiaatria ja psühhoteeraapia keskus Sensus.....	20
* „Imelised aastad“ vanemlusprogramm.....	20
* Kohaliku omavalitsuse korraldatavad sotsiaalteenused.....	21
* Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele:.....	21

Lasteabitelefoni teenus 116111

Lasteabitelefon on ööpäevaringne tasuta teenus, et teatada abivajavast lapsest või küsida nõuannet lastega seotud teemadel.

Lasteabitelefonile võivad pöörduda nii lapsed ise kui ka täiskasvanud – lapsevanemad, sugulased, spetsialistid, naabrid, sõbrad, tuttavad, kõik tähelepanelikud inimesed.

Vestluses pöördujaga selgitatakse esmalt välja teema või põhjus, mille osas abi vajatakse. Juhtumikonsultandid jagavad pöördujale nõuandeid ja juhiseid, kuidas olukorras toimida, samuti informatsiooni ja kontakte erinevate teenuste ja võimaluste kohta. Vajadusel edastatakse lasteabitelefonile saabunud informatsioon KOV spetsialistile ning juhul, kui selgub, et lapse heaolu ja turvalisus on ohus, tehakse koostööd politsei ja häirekeskusega, vajadusel ka kohtutega.

Näiteid teemadest, mille osas saab lasteabitelefonilt nõuandeid ja abi:

- laste ja noorte omavahelised tülid, kiusamine ning probleemid koolis, kodus, huviringides ja internetis;
- laste ja lapsevanemate vahelised tülid;
- lapse enesehävituslik käitumine - enese vigastamine või selle kavatsus;
- küsimused laste interneti kasutamise teemadel;
- lapse kasvatamise või hooldusõiguse küsimused;
- hooletusse jäetud, abivajav või hädaohus olev laps;
- füüsiliselt, emotsionaalselt või seksuaalselt väärkoheldud laps;
- erinevad muud lastega seotud teemad, mille osas on soov konsulteerida.

Lasteabitelefoni kontaktid:

- telefon: 116111 (ööpäevaringne, tasuta)
- e-post: info@lasteabi.ee
- veebivestlus: www.lasteabi.ee → „Küsi abi“ või „Alusta vestlust“
- lasteabi äpp, otsisõna „lasteabi“
- Facebook „Et ükski laps ei jääks abita, kui ta seda vajab!“

Lasteabitelefoni poole pöördujal on võimalik jääda anonüümseks ning nõustamine toimub nii eesti, vene kui inglise keeles.

Siseriiklike ja rahvusvaheliste lastekaitse juhtumite nõustamine

Lapse heaolu, kasvamise ja arengu eest vastutab lapse vanem või lapse hooldusõiguslik isik. Abivajavate ja hädaohus olevate laste juhtumite lahendamisel pakub perekonnale abi ja tuge kohalik omavalitsus.

Juhtumite lahendamisel pakume kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajatele nõustamisteenust, mille raames aitame hinnata lapse abivajadust, leida lapse olukorra leevendamiseks lapsele ja tema perele sobivaid teenuseid ning valida lapse abivajaduse ärahoidmiseks või süvenemiseks tõhusaid, st tõenduspõhiseid meetmeid. Lisaks vahendame kohalikele omavalitsustele rahvusvahelisi lastekaitse alaseid üksikjuhtumeid, mille lahendamiseks pakume samuti nõustamisteenust.

Nii siseriikliku kui rahvusvahelise juhtumi alase nõustamisteenuse saamiseks tuleb kohalikul omavalitsusel edastada oma soov vormikohasel taotlusel e-posti aadressile: info@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Täpsema info saamiseks soovitame võtta ühendust:

- siseriiklike juhtumite puhul lastekaitse osakonna piirkonna juhtumikonsultandiga;
- rahvusvaheliste juhtumite puhul lastekaitse osakonna peaspetsialistidega:
Katrín Malm tel: 6640 164, e-post: katrin.malm@sotsiaalkindlustusamet.ee
või Merli Laur tel: 5345 1792, e-post: merli.laur@sotsiaalkindlustusamet.ee.
- Töövälisel ajal on võimalus helistada lastekaitse osakonna Lasteabitelefonile 116111.

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee
→Lapsed ja pered →Nõustamisteenused.

Lastemaja

Lastemaja on lapsesõbralik ja erialadevaheline teenus seksuaalselt väärkoheldud või selle kahtlusega laste abistamiseks.

Lastemajad asuvad Tallinnas (Põhja Lastemaja) ja Tartus (Lõuna Lastemaja), kuid teenus on kättesaadav kõikidele lastele Eestis.

Lastemaja teenuse osutamiseks töötavad lapse heaolu nimel koos erinevad spetsialistid - lastekaitsetöötaja, politsei, prokurör, psühholoog ja paljud teised. Teenuse meeskond hindab lapse tervislikku ja sotsiaalset olukorda ja edasist abivajadust, viib läbi juhtumi lahendamiseks vajalikud uurimistoimingud ning pakub lapsele vajalikku abi.

Teenusele saamiseks tuleb:

- kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötajal võtta ühendust lastemaja spetsialistiga ja esitada lastemajateenuse taotlus (leitav kodulehelt);
- teistel lastega töötavatel spetsialistidel ja tavakodanikel, kellele teeb muret lapse seksuaalne käitumine, pöörduda Lastemaja spetsialisti poole;
- lapsevanematel ja /või lastel endal pöörduda Lastemaja teenusele.

Lastemaja piirkonna kontaktid:

Anna Frank-Viron (Lastemajateenuse juht), tel: 5361 1602, e-post:

Anna.Frank-Viron@sotsiaalkindlustusamet.ee

Lilia Tkatsš (Põhja lastemaja peaspetsialist), tel: 5647 7879, e-post:

Lilia.Tkats@sotsiaalkindlustusamet.ee

Kai Hallik (Lõuna lastemaja juhtivspetsialist), tel: 5196 9511, e-post:

Kai.Hallik@sotsiaalkindlustusamet.ee

Ave Kasenõmm (Lõuna lastemaja peaspetsialist), tel: 5307 2533, e-post:

Ave.Kasenomm@sotsiaalkindlustusamet.ee

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/> → Lapsed ja pered → Lastemaja.

Töönõustamine lastekaitsetöötajatele ja võrgustikupartneritele

Töönõustamine (tuntud ka supervisiooni nime all) on süsteemne nõustamisprotsess, mis on vajalik eelkõige inimestega töötavale spetsialistidele tööalasel toimetulekul.

Selleks, et toetada **lastekaitsetöötaja** tööalast toimetulekut ja professionaalset arengut ning ennetada emotsionaalset läbipõlemist, korraldame töönõustamist lastekaitsetööd tegevatele spetsialistidele. Keerulisemate juhtumite korral, kus on vajalik kiire ja tõhus sekkumine mitme ametkonna poolt, pakume operatiivse koostöö loomiseks töönõustamist ka **lastega töötavatele võrgustikuliikmetele**.

Töönõustamised toimuvad üle-eestiliselt, kõigis maakondades. Täpsema info saamiseks soovitame võtta ühendust lastekaitse osakonna piirkondliku peaspetsialistiga.

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/> → Lapsed ja pered → Abiks spetsialistile.

Tugiisikuteenus asendushoolduselt elluastujatele

Tugiisikuteenus on suunatud noortele, kes:

- lahkub asendushooldusteenuselt või perekonnast eestkostelt järelhooldusteenuse või iseseisvasse ellu (nii asenduskodus/perekodus, hooldusperes/perekonnas hooldamisel kui perekonnas eestkostel elanud noored);
- on asendushooldusel olles jäänud lapseootele või emaks saanud;
- on juba varem asendushoolduselt lahkunud, kuid kellel on tekkinud raskusi iseseisvalt toime tulemisega.

Tugiisik saab aidata noorel sujuvamalt iseseisvat elu alustada, seejuures:

- saada teavet teenustest ja toetustest, leida sobivaid võimalusi õpinguteks, töötamiseks, huvitegevuseks jms;
- leida ning hoida motivatsiooni õpingute lõpetamiseks, töökoha säilitamiseks;
- planeerida ja tulla toime igapäevaeluga (eelarve planeerimine ja säästlik majandamine, dokumentide koostamine, eluasemega seotud toimingud, toiduvalmistamine jm kodutööd);
- kohaneda ja toime tulla lapsevanema rolliga, hoolitseda lapse eest;
- säilitada ja taastada suhteid tugivõrgustikuga;
- toime tulla muude ettetulevate raskustega.

Tugiisikuks võib olla:

- Usaldus-tugiisik - noorele tuttav ja lähedane isik, kes on valmis noorele tugiisikuks olema ning keda noor tugiisikuks soovib. Usaldus-tugiisikult eeldatakse teatud haridustaset või koolituste läbimist.
- Professionaalne tugiisik ei ole noorele tuttav, on läbinud tugiisikukoolituse või omab sotsiaalvaldkonna haridust.

Tugiisku teenuse saamiseks märgib_KOV sotsiaal- või lastekaitsetöötaja noore juhtumiplaani hinnangu teenuse vajaduse kohta ning võtab ühendust SKA LKO projektijuhiga, kes edastab info piirkondlikule teenusepakkujale. Teenusepakkuja korraldab teenuse osutamise.

Tugiisikute tööd tasustatakse ESF vahenditest, kohaliku omavalitsuse jaoks on teenus tasuta.

Täpsem info ja piirkondlike teenusepakkujate kontaktid kodulehel:

www.sotsiaalkindlustusamet.ee →Lapsed ja pered → Asendushoolduse tugiteenused.

Projektijuht Maarja Kuldjärv, tel: 59181973, e-post:

maarja.kuldjarv@sotsiaalkindlustusamet.ee

Euroopa Sotsiaalfondi toetuse andmise tingimused „Asendushoolduse kvaliteedi tõstmine“

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on kompleksne teenus, mille lahendamine ei ole võimalik üksikteenuste (nt tugiisikuteenus või sotsiaalnõustamise) abil, vaid nõuab mitme eriala spetsialistide (rehabilitatsioonimeeskonna) sekkumist.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamist lapsele ning lapse teenusele suunamist korraldab Sotsiaalkindlustusamet. Oluline! Lapse rehabilitatsioonivajadust hindab rehabilitatsioonimeeskond, kes koostab rehabilitatsiooniplaani.

Teenusele suunamist saavad taotleda:

- alla 16-aastased lapsed, kellel on määratud puude raskusaste (sügav, raske või keskmine puue);
- alla 18-aastased lapsed, kelle KOV on tunnistanud abivajavaks lapseks lastekaitseeaduse tähenduses ja andnud hinnangu tema teenusele suunamise vajaduse kohta. Abivajavaks tunnistatud lapsel ei pea olema tuvastatud puuet.
- Teenusele suunamise taotluse võib teha lapsevanem või kohalik omavalitsus kokkuleppel lapsevanemaga.

Taotlust on võimalik esitada mitmel erineval viisil:

- riigiportaalis eesti.ee;
- digitaalselt allkirjastatud taotlus saata e-posti teel aadressile: info@sotsiaalkindlustusamet.ee;
- paberil allkirjastatud taotlus saata posti teel aadressil: Endla 8, 15092 Tallinn;
- taotluse saab esitada ka Sotsiaalkindlustusameti klienditeeninduses üle Eesti.

Lapse SRT taotlus vaadatakse läbi ja tehakse teenusele suunamise otsuse või sellest keeldumise otsuse 10 tööpäeva jooksul.

Suunamisotsuse kehtivus on kuni 2 aastat, kehtivuse alguse ja lõpu kuupäev on otsuses märgitud. Otsuse kehtivuse aja jooksul ei ole vaja otsust pikendada ega uuendada.

Otsus saadetakse SRT taotluses märgitud viisil. Koos suunamisotsusega saadetakse laste sihtgrupile teenuse osutajate nimekiri, milles on kontaktandmed ja orienteeruvalt esimese vaba aja andmed.

Suunamisotsuse saamisel on aega 60 päeva, et saadud teenuse osutajate nimekirjast valida sobiv ja registreerida teenusele. Registreerimiseks pöörduda valitud teenuse osutaja poole kas telefoni või e-posti või posti teel või mine kohale ja lepi kokku teenuse alustamise aeg. Registreerimisel teatada suunamisotsuse number, mis on kujul K000... – selle numbri järgi saab teenuse osutaja vaadata otsuse andmeid infosüsteemis.

Lapsel on võimalik saada SRT kokku kuni 1395 euro eest aastas (teenuse maksimaalne maksumus kalendriaastas ehk aastalimiit) kuni selle kalendriaasta lõpuni, millal puudega laps saab 16-aastaseks või KOV hinnangu alusel suunatud abivajav laps 18-aastaseks. Raha arvestus on individuaalne – nt liikumispuudega lapsel on füsioterapeudi teenuseks rohkem raha kui sellel lapsel, kellel puude raskusastme määramisel liikumispuuet ei tuvastatud.

Laste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust puudutavate küsimuste korral aitavad lahenduse leida sotsiaalkindlustusameti rehabilitatsiooni peaspetsialistid, kelle kontaktid on koondatud kodulehel eraldi faili: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Puue ja hoolekanne → Sotsiaalne rehabilitatsioon → **Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus lapsele** → peaspetsialistid rehabilitatsiooniasutuste kaupa.

Lapse ja pere sammud SRT teenusel:

1.Lapsel on eelnevalt määratud puude raskusaste
2.Esitad SKA-le rehabilitatsiooniteenuse taotluse
3.SKA väljastab suunamisotsuse
4.Laps võib olla teenuse järjekorras kuni 1 aasta
5.Järjekorra saabumisel saadab SKA sulle teate, et võid pöörduda teenuseosutaja poole
6.Pöördud SRT osutaja poole ja lepid kokku teenuse saamise aja
7.Laps saab teenust vastavalt rehabilitatsiooniplaanile
8.Teenuse osutaja koos sinuga hindab teenuse tulemuslikkust
9.Annad teenuse osutajale kinnituse, milliseid teenuseid laps on saanud.

Rehabilitatsiooniteenuse osutajad Pärnumaal:

- Pärnu Haigla SA
- Sanatoorium Tervis AS
- Wasa AS
- Sotsiaalne Kaasatus MTÜ

Mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programm

MDFT (mitmedimensiooniline pereteraapia) on perekeskne programm lastele ja noortele, vanuses 11 kuni 18 eluaastat (ka), kellel on erinevaid probleeme: õigusrikkumised, uimastitarvitamine, raskused koolikohustuse täitmisel, suhte probleemid vanemate, eakaaslaste ja ametiisikutega.

Positiivsete muutuste saavutamiseks ja säilitamiseks tegeldakse programmis süsteemselt noore enda, tema vanemate, pere kui ka pereväliste inimeste ja asutustega. Ühe perega töötab üks terapeut leidmaks üles pere ja peret ümbritseva keskkonna ressursid. Terapeut annab parima, et noor ja pere hakkaksid kasutama neid tugevusi rahuldust pakkuvama elu saavutamiseks, arvestades seejuures ühiskonna norme.

MDFT on riiklik teenus ja programmi suunatud perele tasuta. Programmi suunajateks on prokuratuur, kriminaalhooldajad, politsei, kohus ja kohalik omavalitsus. Programmi suunamiseks on vajalik eelnevalt konsulteerida piirkonna superviisoriga, et hinnata programmi sobivust noorele ja perele.

Lääne piirkonna superviisori kontaktiandmed:

Karin Luts, tel: 5194 3357, e-post: karin.luts@sotsiaalkindlustusamet.ee

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Lapsed ja pered → Mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT).

Kinnise lasteasutuse teenus

Kinnise lasteasutuse teenus on mõeldud viimase abinõuna alla 18-aastastele, kelle käitumine ohustab tõsiselt lapse enda elu, tervist ja arengut või teiste isikute elu või tervist ning keda ei ole võimalik aidata ühegi teise meetmega.

Teenusel osutatavad tegevused on suunatud sellele, et aidata lapsel arendada välja hoiakud ja oskused, tänu millele suudab ta peale teenusel viibimist elada enda elu, tervist või arengut ja teiste elu või tervist kahjustamata.

Tegemist on riikliku teenusega, kuhu on võimalik laps suunata maksimaalselt üheks aastaks. Lapse teenusele paigutamise, samuti seal viibimise pikendamise ja lõpetamise **otsustab kohus lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse avalduse** või karistusseadustiku (§87 lg1 p9) **alusel**. Kohaliku omavalitsuse avaldus peab ühe osana sisaldama sotsiaalkindlustusameti arvamust lapse vabadust piirava meetme sobivuse kohta. Arvamuse taotlemiseks tuleb kohalikul omavalitsusel esitada taotlus sotsiaalkindlustusametile, e-post: info@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Kinnise lasteasutuse teenust osutavad:

- AS Hoolekandeteenused (intellektihäirega abivajavatele lastele);
- Maarjamaa Hariduskolleegium (Emajõe ja Valgejõe õppekeskused, põhiharidust omandavatele normintellektiga abivajavatele lastele).

Kontaktid Sotsiaalkindlustusametis:

- kohtule esitatava avalduse ja Sotsiaalkindlustusameti arvamuse küsimise osas Kadi Lauri, e-post: Kadi.Lauri@sotsiaalkindlustusamet.ee
- kinnise lasteasutuse teenuse korralduse, teenuseosutajate info ja teenusekohtade täituvuse osas Egle Välba, e-post: Egle.Valba@sotsiaalkindlustusamet.ee

Loe lisaks Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee
→ Lapsed ja pered → Kinnise lasteasutuse teenus.

Ohvriabiteenus

Ohvriabiteenus on avalik teenus, mille eesmärgiks on kuriteo, hooletuse või halva kohtlemise või füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalda ohvriks langenud isikute toimetulekuvõime säilitamine või parandamine.

Teenuse sihtgrupp on **ohvrid või isikud kes kahtlustavad, et on vägivaldaohvrid; isikud kes on kogenud vägivalda, hoolimatust või halba kohtlemist; isikud kes vajavad nõu ja abi seoses toimunud õnnetusjuhtumiga; spetsialistid kes vajavad tööalaselt abi oma kliendi toetamisel.** Eraldi ohvriabiteenused on mõeldud ka sihtgruppidele nagu **inimkaubanduse ohvrid, seksuaalselt väärkoheldud alaealised, saatjata alaealised välismaalased.**

Ohvriabiteenus seisneb ohvri nõustamises ning ohvri abistamises suhtlemisel riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustega ning juriidiliste isikutega. Lisaks nõustamisele on süüteo ohvril ohvriabi seaduse alusel võimalik taotleda ka psühholoogilise abi kulutuste hüvitamist. Samuti saab ohvriabist taotleda ka kuriteoohvri riiklikku hüvitist.

Ohvriabiteenus on riiklik teenus ning kõigile ohvritele tasuta.

Ohvriabiteenust osutavad sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakonna töötajad kõikides Eesti maakondades ning enamasti asuvad nad politseiga samas majas – Pärnus asub ohvriabi Pärnu politseijaoskonnas (Pikk 18, Pärnu).

Lepitusteenus

Lepitusmenetlus kohaldub II astme kuritegudele, lepitatakse teise astme kuriteo osapooli, s.o kannatanut ja kahtlustatavat või süüdistatavat. **Lepitusteenuse osutamise tagab Sotsiaalkindlustusamet ning lepitamist viivad läbi ohvriabitöötajad.**

Lepitusmenetluse eesmärk on saavutada kokkulepe kahtlustatava või süüdistatava ja kannatanu leppimiseks ning kuriteoga tekitatud kahjude heastamiseks. Lepitusmenetluse läbiviimisel arvestatakse ennekõike kannatanu/ohvri huve. Lepitamise läbiviimisel tegeletakse kuriteo mõlema osapoollega.

Otsuse kriminaalasja lõpetamiseks lepitusteenuse teel teeb osapoolte nõusolekul prokuratuur või kohus. Lepitusprotsess lõpeb osapoolte vahelise kirjaliku lepituskokkuleppe sõlmimisega. Lepituskokkuleppe sisaldab kuriteoga tekitatud kahju heastamise korda ja tingimusi, kuid võib sisaldada ka muid tingimusi sh reaaltoimingute tegemist. Lepitaja roll on eelkõige suunata pooli normaalsele ja täidetavale kokkuleppele.

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt:

www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Ohvriabi → Ohvriabi ja lepitusteenusteenus.

MARAC juhtumikorraldus

MARAC on võrgustikupõhine juhtumikorralduse mudel, mille eesmärgiks on tuvastada kõrge riskiga lähisuhtevägivalda ohvrid ning kindlustada nende kaitse mitmete asutuste spetsialistide (politsei, ohvriabi, kohaliku omavalitsuse sotsiaal- ja lastekaitse spetsialistid, prokuratuur, naiste tugikeskused, tervishoiu- haridussektori ja kriminaalhooldussektori esindajad) koostöös ning seeläbi vähendada lähisuhtevägivalda ja selle raskeid tagajärgi.

MARAC hõlmab endas ohvrite riskide tuvastamist ja hindamist, sekkumisplaani koostamist ning selle täitmist, juhtumikorralduse võrgustiku koostumisi, jagatud infot ja vastutust ning tulemuste hindamist. MARAC mudel annab selge tegevusraamistikku, mis on suunatud probleemi lahendamisele.

MARAC juhtumikorralduse eestvedajateks erinevates piirkondades on **ohvriabitöötajad**. Iga võrgustiku liige võtab juhtumi lahendamisel kindla rolli ja vastutuse ning selle täitmist ja mõju jälgitakse üheskoos.

Ohvriabitöötaja kontakt: Reelika Ruubel, tel: 5303 9077, e-post: parnu.oa@sotsiaalkindlustusamet.ee

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Ohvriabi → MARAC juhtumikorralduse mudel.

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskused (SAK)

Alates 2017. aastast saavad **kõik seksuaalvägivaldaga kogunud inimesed** pöörduda abi saamiseks ööpäevaringselt seksuaalvägivalla kriisiabikeskustesse, mis on loodud neljas Eesti piirkonnas haiglate juurde:

- Lääne-Tallinna Keskhaigla (Tallinn),
- Tartu Ülikooli Kliinikum (Tartu),
- Pärnu Haigla (Pärnu),
- Ida-Viru Keskhaigla (Kohtla-Järve).

Kriisikeskustesse võib tulla ise ja koos saatjaga, mistahes kellaajal ja ilma saatekirjata. Ei ole oluline, kas eelnevalt on politseisse pöördutud või kas seda üldse kavatsetakse. Oodatud on nii **naised kui mehed; lapsed, noored ja täiskasvanud, kes on kogunud seksuaalvägivaldaga või kahtlustavad seda**.

Pöörduja soovil ja nõusolekul teostatakse seksuaalvägivalla kriisiabikeskustes järgmised toimingud:

- tugi ja esmane nõustamine,
- läbivaatus ja tõendite kogumine,
- abi raseduse ärahoidmisel,
- suguhaiguste testimine ja HIV kontaktijärgne ravi,
- järelravi – meditsiiniline ja psühholoogiline nõustamine,
- tugi politseisse pöördumisel.

Seksuaalkuriteo tõendamise seisukohast on ülioluline, et kuriteo ohvrid pöörduksid võimalikult kiiresti abi järele, sest vaid siis on võimalik dokumenteerida võimalikud vigastused ja koguda kannatanu kehalt toimepanija bioloogilist materjali. Hiljem on võimalik kogutud materjalidest määrata DNAd ja kasutada tulemusi kohtus.

Teenust koordineerib Sotsiaalkindlustusamet ning kõik uuringud ja ravi on kannatanule tasuta.

Ohvriabi- ja ennetusteenuste osakonna SAK teenuste koordinaatori kontakt: Keete Janter, tel: 523 0669, e-post: keete.janter@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Abi ja nõu saamiseks võib pöörduda lähima ohvriabitöötaja poole. Kasulikku teavet ja ülevaade seksuaalvägivalla abivõimaluste kohta leiab: www.palunabi.ee → seksuaalvägivald.

Rohkem infot sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Ohvriabi → Seksuaalvägivaldaga kogunud ohvri kompleksteenustus tervishoiuasutustes.

Suitsetamisest loobujate nõustamise kabinet

Suitsetamisest loobumise meditsiinilise nõustamise läbiviimine – suitsetamisest loobuda soovija nõustamine toimub reeglina ajalise eelregistreerimisega esmaseks visiidiks. Nõustamine sisaldab vastavalt vajadusele tubaka tarvitamisest loobumise alaseid nõuandeid, individuaalset loobumis- ja raviplaani koostamist, juhiseid suitsetamise taasalustamise vältimiseks ja sõltuvuse medikamentoosset ravi.

Esmane nõustamine toimub kabinetis suitsetamisest loobuja motivatsiooni kinnistamiseks ja tubaka tarvitamisest loobumise tähtja määramiseks ning kokkuleppel loobumis- ja raviplaani koostamiseks. Kokku lepitakse ka korduvkülastuste ajad, mille käigus toimuvad vestlused vahepeal toimunud ja vajadusel ka ravinõustamise korrigeerimine. Suitsetamisest loobujate nõustamise kabinet töötab Pärnu Haiglas alates 07.09.2005. Teenust rahastatakse riiklikult “Rahvastiku tervise arengukava 2009–2020” raames, millest tulenevalt on visiit patsiendile tasuta.

Kabinetti pöördumiseks tuleb eelnevalt registreeruda telefonil: 447 3300

Dr. Ursula Moon, arst-nõustaja: T 15.00 -18.00

Õde Anu Hobuskoppel, õde-nõustaja: R 13.00 -15.00

Raviprogramm „Kainem ja tervem Eesti“

Raviprogrammi raames osutatakse alkoholarvitamise häire ravi teenust, mis on mõeldud inimesele, kes on alkoholi tõttu sattunud raskustesse: liigjoomine, tsüklid, tugev füüsiline sõltuvus, igapäevane joomine, mis segab tavapärast elu. Ravi alustamisel püstitatakse eesmärk, mis võib olla täieliku kainuse kõrval ka tarbitavate alkoholi koguste ja sageduste vähendamine.

Tingimused: Raviprogrammiga liitumiseks ei ole vaja saatekirja. Teenus on tasuta, ka ravikindlustuseta inimesele. Ise tuleb maksta vaid ravimite eest.

Sihtgrupp:

Ravile saab pöörduda alates 18. eluaastast. Pöörduda võivad nõu saamiseks ka patsiendi lähedased.

Kontaktandmed: Teenusele saamiseks on vajalik eelnevalt aeg kokku leppida telefonil [44 94 849](tel:4494849) või saata e-mail helen.saluri@ph.ee.

Tervise Arengu Instituudi tegevusi alkoholist tulenevate kahjude vähendamiseks rahastab Euroopa Liit Euroopa Sotsiaalfondi toetuse andmise tingimuste “Kainem ja tervem Eesti” raames.

Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus

Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus on kuulub [sotsiaalravi teenistuse](#) koosseisu. Keskuse pakutavad teenused on:

Laste ja noorte vaimse tervise alane nõustamine ja juhtumipõhine võrgustikutöö.

- **Grupinõustamine (tugirühmad) lapsevanematele**, juhtumikorraldajate/psühhiaatri/muu spetsialisti suunamisel või ise pöördumisega. Jooksev info sündmuste seksioonis.
- **Grupiteraapiad lastele ja noorukitele** psühhiaatri/psühholoogi suunamisel.
- **Loov- ja pereteraapia ning psühholoogiline nõustamine**, juhtumikorraldaja või psühhiaatri suunamisel.
- **Koolituste korraldamine lapsevanematele.**
- **Koolituste korraldamine lastega töötavatele spetsialistidele.**
- **Supervisioonide korraldamine lastega töötavatele spetsialistidele.**
- **Kriisinõustamine.** Kasutatakse inimeste abistamiseks, kes on hiljuti läbi elanud traumeeriva sündmuse. Traumeeriva sündmuse all peetakse silmas olukorda, kus inimene on tundnud ennast ohustatuna; tundnud, et tema võimuses pole olukorda mõjutada; tal pole olnud selle olukorra üle kontrolli, aga ka olukorda mille pärast ta tunneb tugevat häbi või süüd. Kriisiks võib olla nii loodusõnnetuse kui mõne suurõnnetuse kogemine, aga ka kuriteo ohvriks langemine, lähedase kaotamine, kehaline haigus või muud keerulised elusündmused.

Teenuste rahastamist toetab Pärnumaa Omaavalitsuste Liit. Pärnumaa elanikele on keskuse teenused tasuta.

TERAAPIAD:

Pereteraapia –Suunatud lahendamaks süsteemselt probleeme, mis tekivad inimestel suhtes oma lähedaste ning teiste oluliste inimestega. Teraapia tulemuseks võib olla näiteks perekonna toimetuleku paranemine,

üksteisemõistmise suurenemine, emotsionaalse toetuse jagamine ja saamine pereliikmete poolt, probleemilahendusoskuste paranemine.

Visuaalkunstiteraapia - Kasutatakse erinevaid värve, savi, fotosid, installatsioone ning tehnikatest graafikat, maalimist, skulptuuride tegemist, pildistamist ja filmimist. Eesmärgiks aidata kliendil parandada oma eluga toimetulekut..

Töö saviväljal - Saviväli muudab kättesaadavaks ja võimaldab välja tuua põhilised inimlikud arengutingimused: tasakaal suhetes, sidemete usaldusväärsus ja objektide püsivus. Läbi selle on võimalik tegeleda suhete ja tunnetega.

Liivateraapia - Mäng liivaga aitab lapsel vabaneda psühholoogilistest traumadest, toob lapse läbielamised välja liivakasti tasapinnale. Mängides liivakastis lapsel on võimalus väljendada oma emotsioone, vabaneda hirmudest.

Mänguteraapia - Mänguteraapia saab lapsele toeks olla erinevate stressitekitavate sündmuste ja kogemuste läbitöötamisel nagu lahusus, pereprobleemid, lähedase surm, kolimine, hospitaliseerimine, kroonilised haigused, vägivalda-juhtumid. Mänguteraapia on ka hea vahend vihaga toimetuleku õpetamisel, käitumis- ja õpiprobleemide puhul, enesehinnangu toetamisel ja tõstmisel ja empaatia arendamisel.

Kontaktid:

Esmaseks konsultatsiooniks tuleb võtta telefoni või e-posti teel ühendust juhtumikorraldajaga:

Pärnu linna elanikel: Eda Leesalu, tel: 5308 0435, e-post:

eda.leesalu@ph.ee

Pärnu maakonna elanikel: Kristjan Õunpuu, tel: 5886 2044, e-post:

kristjan.ounpuu@ph.ee.

Sõltuvusravi- ja rehabilitatsiooniprogramm

Viljandi ravi- ja rehabilitatsioonikeskuses pakutava sõltuvusrehabilitatsiooni eesmärgiks on lisaks uimastitarvitamisest loobumisele ja integreerumisele igapäevaelu, ka püsivate psüühikamuutuste saavutamine ja uute käitumismustrite kujundamine, eneseefektiivsuse tõstmine riskisituatsioonidega toimetulekuks erinevate teraapiliste võtete ja erialaspetsialistide nõustamise kaudu.

Statsionaarse teenuse kestus on 7-9 kuud. Viljandi osakonnas osutatakse teenust nii meestele kui naistele eesti ja vene keeles. Sillamäe osakonnas osutatakse teenust meestele vene keeles. Rehabilitatsiooniprogramm on nii Viljandi kui ka Sillamäe osakonnas sama. Statsionaarsele teenusele järgneb ambulatoorne järelteenus, mida pakutakse Tallinnas, Jõhvis ning Narvas.

Sihtrühm: täisealised uimastisõltuvusega inimesed.

Pakutavad teenused:

- Kahjude vähendamise teenus Narvas (süstlavahetuspunktid); Sillamäel (väljatöö)
- Võõrutusravi teenus Viljandi osakonnas;
- Statsionaarne rehabilitatsiooniteenus uimastisõltuvusega täisealisele inimesele Viljandi või Sillamäe osakonnas;
- Ambulatoorne rehabilitatsiooniteenus ehk järelteenus Tallinnas, Narvas ja Jõhvis.

Teenus on kliendile tasuta! Statsionaarsele võõrutusravi- ja rehabilitatsiooniteenusele suunamist vaja ei ole, klient ise pöördub teenusepakkuja poole.

Kontaktandmed teenustele registreerimiseks:

SA Viljandi Haigla sõltuvushaigete ravi- ja rehabilitatsioonikeskus:

Viljandi osakond, tel: 524 4024

Sillamäe osakond, tel: 5814 0126

Lootuse küla

Lootuse küla statsionaarse programmi eesmärgiks on alkoholi ja narkosõltlaste võõrutamine, rehabiliteerimine ja abistamine tavaiühiskonda naasmisel.

Lootuse Küla rehabilitatsiooniprogrammi tulevad inimesed enda elu muutma oma vabal tahtel. Kohaldamisala: Harjumaa, Raplamaa, üle Eesti.

Sihtrühm: Mõeldud alkoholi- ja narkosõltuvusega täisealistele meestele, eelduseks on kaine olek, motiveeritus tegeleda enda väärtushinnangute, ellusuhtumise ja põhimõtete muutmisega.

Lootuse Küla statsionaarses 10–12 kuud kestvas võõrutus- ja rehabilitatsiooniprogrammis olevatele meestele tagatakse toitlustamine kolm korda päevas, elukoht, riietus ning psühholoogiline ja vaimulik abi. Rehabilitatsiooniprogramm koosneb õppetööst, kodustest ülesannetest, kohustustest, vastutusest, suhtlemisest, tööteraapiast ja osalemisest teistes küla eluks vajalikes töödes. Programmi jooksul juhatatakse mehi nägema oma sõltuvuse põhjuseid ja tagajärgi (suhted lähedastega, arusaam iseendast) ning julgustatakse taastama katkenud suhteid. Mehed õpivad igapäevaselt tööd tegema, selle käigus probleeme lahendama, austama ümbritsevat, hoolitsema enda ja teiste eest. Oluline on, et mehed õpivad vastutust võtma oma tegude eest ning vajadusel korraldavad ka suhted riiklike instantsidega.

Lootuse küla on laienenud - avatud on Lootuse Küla Keila Keskus, mille tegevuse eesmärgiks on aidata rehabilitatsiooniprogrammi lõpetanutel integreeruda ühiskonda. Samuti on meie uuteks ning arenevateks tegevusharudeks Lootuse Küla Järvakandi Keskus ning suunatud **tegevus naistele**.

Lootuse Küla programm on kristlik programm, mis põhineb Piibellikel alustel. Programm on osalejale tasuta.

Lootuse küla kontaktandmed:

Tel: 671 6198, mob: 5663 3804, e-post: info@lootusekula.ee.

Alaealiste väärtegadele reageerimine politseis

Politsei reageerib alaealiste õigusrikkumistele vastavalt alaealise riskidele ja vajadustele. Antud põhimõtte aluseks on individuaalne lähenemine igale juhtumile ning olulisim on süüteo sotsiaalsete põhjuste väljaselgitamine ja riskide hindamine.

Üldreeglis on, et alaealiste puhul tuleb eelkõige kaaluda just mõjutusvahendite (hoiatus, sotsiaalprogrammi suunamine, kohustuse võtmine, kahju hüvitamine, kahju heastamine või muu sobiv sekkumine) kohaldamise võimalust ning karistada vaid juhul, kui mõjutusvahendi rakendamine ei anna loodetud tulemusi. Mõjutusvahendi valimisel tuleb püüda vähendada neid riskifaktoreid, mis võivad põhjustada süüteo kordumist. Alaealisele mittekarakteristliku mõjutusvahendi määramisel saab kasutada erinevaid mõjutamise meetodeid: juhtumiarutelu, konflikti- ja kahjuvahendust.

Iga lapse puhul hindab politsei esmalt tema võimalikku abivajadust, igast abi vajavast lapsest teavitatakse KOV lastekaitsetöötajat. Igast väärtuste teavitab politsei esimesel lapse seaduslikku esindajat. Kahjuga väärtegade korral pakub politsei lapsele kahju hüvitamise või heastamise võimalust. Alla 14-aastaste suhtes ei saa rakendada menetluslikke mõjutusvahendeid, küll aga saab neid mõjutada menetlusväliselt.

Politsei võimalused reageerimaks 14.-17.aastase väärtete sooritanud alaealise teole:

1. **Väärtetemenetlust ei alustata ja piirduakse suulise hoiatusega** – kasutatakse juhul, kui edasine põhjalikum sekkumine pole vajalik (nt kui laps on toime pannud madala riskiga kahjuta väärtete).
  2. **Alustatud väärtetemenetlus lõpetatakse järgmistel põhjustel:**
- 2.1 **Isiku süü ei ole suur** – juhul, kui kahjuta väärtete menetlemise käigus selgub vestlusest lapse või tema vanemaga, et laps on oma teo keelatuses aru saanud ning laps ise või lapsevanem on võtnud selle osas vastutuse, on asjakohane menetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel.

- 2.2 **Hoiatusega** – juhul, kui politsei pea vajalikuks anda lapsele tema teo keelatuses selge ja konkreetse signaali, võib menetluse lõpetada hoiatusega.
- 2.3 **Kahju hüvitamise või heastamisega** – juhul, kui kahjuga väärtete korral on laps või tema vanem nõus kahju vabatahtlikult hüvitama või heastama ning seda ka teeb, võib menetluse lõpetada.
- 2.4 **Sotsiaalprogrammi suunamisega** – juhul, kui isik on võtnud kohustuse osaleda sotsiaalprogrammis, võib menetluse lõpetada. Alaealise võib programmi suunata, kui tema süüteod on tingitud sõltuvushäirest või muust psühhosotsiaalsest probleemist (kõrge riskiga ja korduvad süüteod).
- 2.5 **Lepitusteenusele suunamisega** – juhul, kui alaealine on võtnud kohustuse osaleda lepitusteenusel ohvriabi juures, võib menetluse lõpetada.
- 2.6 **Kohustuse võtmisega** – juhul, kui alaealine on võtnud muu asjakohase kohustuse (nt vabanduskirja kirjutamine; lapse lubadus hoiduda teatud tegevustest või täita kohustusi, sh juba olemasolevaid seaduslike kohustusi, nt hoiduda tarbimast alkoholi või täita koolikohustust; või kohustusi, mida otseselt seaduses pole aga mis oleks vajalikud konkreetse lapse juhtumil, nt lubadus osaleda huvitegevuses, ravikohustus, majapidamistöodes abistamise kohustus jne) võib menetluse lõpetada.
3. **Rahatrahvi määramine** – kasutatakse juhul, kui muud meetmed ei ole sobivad.

Lisaks on politseil võimalus pöörduda kohtu poole, kes saab kohaldada mõjutusvahendeid (väärtete sooritanud alaealistele: hoiatus, sotsiaalprogramm, kahju hüvitamine või heastamine, sõltuvus- või muu ravi, lepitusteenus, üldkasulik töö kuni 20 tundi, liikumisvabaduse piirang, kinnisesse lasteasutusse paigutamine, muu kohustus.

Kriminaalhooldus

Viru vangla 3 üksus tegeleb alaealiste ja noorte kinnipeetavate ning ka kriminaalhooldusalustega üle terve Eesti.

Kriminaalhoolduse käigus valvatakse kriminaalhooldusaluse käitumise ja temale kohtu või prokuröri poolt pandud kohustuste täitmise järele. Lisaks kohustuste täitmise kontrollimisele soodustatakse kriminaalhooldusaluse sotsiaalset kohanemist eesmärgiga mõjutada teda hoiduma kuritegude toimepanemisest.

Kriminaalhoolduses viiakse läbi erinevaid sotsiaalprogramme nii gruppides, kui ka individuaalselt ning teenus on saadav üksnes kriminaalhooldusalustele.

Viru vangla 3 üksuse kriminaalhoolduse sihtgruppi kuuluvad noored ja alaealised kuni vanuseni 20 eluaastat ja 6 kuud.

Kriminaalhoolduse programmide kohta loe kriminaalpoliitika kodulehelt: www.kriminaalpoliitika.ee → teemalehed → sotsiaalprogrammid.

Eesti õigusbüroo

Eesti Õigusbüroo OÜ koostöös Justiitsministeeriumiga pakub Eestis elavatele inimestele tasuta ja soodustingimustel õigusabi.

Abi saavad kõik Eestis elavad inimesed, kelle keskmine brutosissetulek jääb alla Statistikaameti poolt avaldatud keskmise brutosissetuleku 1,5-kordsele määrale (s.o alla 1981.5 euro). Õigusabi antakse väheste eranditega kõikides juriidilistes küsimustes ja kõikides vormides, nii kohapealse konsultatsiooni kui ka interneti ja telefoni teel. Kliente nõustatakse nii kohtuvälises menetluses kui ka kohtus, samuti aidatakse koostada dokumente ja suhelda ametiasutustega.

Teenused:

- **Kohtumisega õigusnõustamine** – sobiv teenus keerukamate ning ajamahukamate probleemide puhul, kus klient volitab juristi enda esindajaks ning juristil tuleb ette valmistada materjalid kohtusse pöördumiseks ja kliendi esindamiseks. Kontoris nõustamise ooteaeg on kuni kaks nädalat.
- **Veebinõustamine** - sobiv nõustamise vorm neile, kes ei saa mingil põhjusel bürosse kohale tulla või soovivad juristiga jagada dokumente ja saada kirjalikus vormis tagasisidet ning juhiseid juristilt. Veebinõustamise ooteaeg on kuni nädal.
- **Telefoni teel nõustamine** - mõeldud kiireloomuliste juriidiliste küsimuste lahendamiseks. Telefoninõustamine võib probleemi keerukusest sõltuvalt üle minna veebinõustamiseks või lahendatakse juhtumit edasi juristiga büros kohtudes. Telefoninõustamise ooteaeg on kuni üks tööpäev.

Kontakt:

EÕB juristid nõustavad kontorites üle Eesti 15-s büros, Pärnus Rüütli 23.

Klienditugi: E-R 9:00-17:00, tel: 688 0400, e-post: abi@juristaitab.ee

SA Innove Rajaleidja teenused

Rajaleidja on üle-eestiline võrgustik, mis pakub tasuta karjääri- ja õppenõustamisteenuseid kuni 26-aastastele lastele ja noortele ning tuge lapsevanematele, õpetajatele ja teistele haridusvaldkonna töötajatele.

Rajaleidja keskustes töötavad karjäärinõustajad ja karjääriinfo spetsialistid, logopeedid, psühholoogid, sotsiaalpedagoogid ja eripedagoogid. Karjääriteenused on mõeldud 7–26aastastele noortele, lapsevanematele, koolidele ja teistele noortega tegelevatele asutustele. Õppenõustamisteenused on mõeldud lapsevanematele, õpetajatele ja teistele haridustöötajatele, kes kasvatavad lapsi ning noori vanuses 1,5–18 aastat.

Rajaleidja keskuste tegevust korraldab Innove. Meie peamajas Tallinnas tegutsevad karjääri- ja õppenõustamisteenuste keskused, kus tegeletakse valdkonna arendustegevustega.

Rajaleidja tegevusi toetab õppe- ja karjäärinõustamise programm, mille eesmärk on tagada lastele ja noortele haridustugiteenused arendavaks võimetekohaseks õppimiseks ja karjäärivalikute tegemiseks.

Pärnumaa Rajaleidja keskuse kontaktid:

aadress: Metsa 1, 80010 Pärnu

telefon: 5886 0710

e-post: parnumaa@rajaleidja.ee

Lahtiolekuajad E - N 9.00 - 17.00, R 9.00 - 15.00

Muudel aegadel on nõustamine võimalik eelneval kokkuleppel

Pärnu Noorte Tugila

Tegevuste eesmärk on noorte, kes ei õpi või ei tööta, tagasitoomine kogukonna- ja ühiskonnaellu.

Tegevuskava keskendub noorte ülesleidmisele ja motiveerimisele otsiva noorsootöö kaudu ning kohaliku tasandi võrgustiku sekkumise kaudu, et suunata nad teadmisi ja oskusi omandama või tööturule sisenema.

Noortekeskuste Noorte Tugila programmi tegevuste elluviimist rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ja ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivelisuse parandamine“ alusel. **Sihtgrupp on 15-26 aastased noored, kes ei õpi ega tööta.**

Tugila noorsootöötaja aitab:

- sobiva töö leidmisel või hariduse omandamisel
- püstitada eesmärged
- arendada oskusi ja teadmisi
- leida huvialasid
- elu ümberkorraldamisel ja sihi leidmisel
- väljakutsetega silmitsi seismisel
- viia kokku vajalike inimestega

Teenus on tasuta ning ilma suunamiseta.

Kontaktandmed:

tugila.ee

vabaajakeskus.ee →tugila

[facebook.com/PärnumaaNoorteTugilad/](https://facebook.com/ParnumaaNoorteTugilad/)

instagram.com/parnumaanoortetugila

Noorte Tugila koordinaator: Annely Reile, tel: +372 5551 4080, e-post:

annely@vabaajakeskus.ee

Tugila spetsialistid:

Jaana Kokk, tel: +372 5688 0188, e-post: tugila@vabaajakeskus.ee

Triin Mäger, e-post: trinn@vabaajakeskus.ee

Noorte tööturule sisenemist toetavad tööturuteenused

Teenused kõigile sihtrühmadele sõltumata arvelolekust	Teenused registreeritud klientidele (sh noortele; <i>vajaduspõhine lähenemine</i>)	Teenused spetsiaalselt noorte sihtrühmale
Karjääriinfo vahendamine, karjäärinõustamine	Oskuste arendamine (tööturukoolitus, praktika, kvalifikatsiooni saamise toetamine, töötust ennetavad teenused)	Koolides ja noortekeskustes läbiviidavad töötod
Tööotsingute nõustamine (individuaalselt ning grupis)	Palgatoetus, vabatahtlik töö, proovitöö	<i>Minu esimene töökoht</i> (palgatoetus, tööandjale koolituskulu hüvitamine)
Töövahendus	Psühholoogiline nõustamine, võlanõustamine, sõltuvusnõustamine	Alaealise töötamise toetus

Kontaktandmed: Töötukassa Pärnumaa osakond (Homniku 1, Pärnu), tel: +372 447 9300, e-post: parnu@tootukassa.ee

Karjääriinfo vahendamine, karjäärinõustamine

Karjääriinfo vahendamine nii Töötukassa karjääriinfoas kui ka tööotsingu töötoas. Karjääriinfoas saab teavet hariduse, tööturu ja elukutsetega seotud teemade kohta. Tööotsingu töötoa teemadeks on tööturu olukord ja töötamise võimalused. Töötoas õpetatakse kandideerimiseks vajalike dokumentide koostamist, antakse juhiseid tööintervjuul käitumiseks ja arutatakse muid töötoas tekkinud teemasid. Töötoas toimuvad arutelud. Karjäärinõustamine aitab teha tööeluga seotud otsuseid ja planeerida karjääri. Nõustamine hõlmab nii õppimise, töökoha kui ka erialavalikuga seotud teemasid.

Teenused on tasuta, kõigile huvilistele.

Tööotsingute nõustamine ja töövahendus

Aidata tööandjal leida sobiv töötaja ja töötul/tööotsijal sobiv töö.

Teenused on tasuta, kõigile huvilistele.

Oskuste arendamine (tööturukoolitus, praktika, kvalifikatsiooni saamise toetamine, töötust ennetavad teenused)

Tööturukoolitus on mõeldud kliendile, kellel on puudu erialastest oskustest või need vajavad täiendamist, eesti keele oskus või digioskused on napid ning nõustamisel on selgunud, et tööle saamine eeldab uute teadmiste või oskuste omandamist või olemasolevate täiendamist. Tööpraktika eesmärk on anda kliendile töö leidmiseks vajalik praktiline töökogemus ning täiendada tööle saamiseks vajalikke ametialaseid teadmisi ja oskuseid tööandja juures. Kvalifikatsiooni saamise toetamise teenus võimaldab hüvitada töötavale inimesele kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamisega seotud kulu. Töötust ennetavad teenused on tasemeõppes osalemise toetus, tööturukoolitus koolituskaardiga, kvalifikatsiooni saamise toetamine, koolitustoetus tööandjale. Töötust ennetavaks teenuseks on:

- **tasemeõppes osalemise toetus** töötajale või registreeritud töötule, kes asub omandama kutseharidust, rakenduskõrgharidust või bakalaureuseõppe õppekavadel kõrgharidust;
- **tööturukoolitus koolituskardiga** töötusriskis olevatele töötajatele;
- **kvalifikatsiooni saamise toetamise teenus** tööturukoolituse või koolitustoetuse toel toimunud koolituse läbinud töötajale;
- koolitustoetus tööandjale töötajate teadmiste ja oskuste arendamiseks nende tööle asumisel ja kohanemisel muutustega tööandja majandustegevuses.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt läbi nõustamise neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: töötukassas registreeritud töötü, koondamisteatega tööotsija, kinnipeetav tööotsija või vanaduspensioniealine tööotsija, kes ei ole tööga hõivatud. Töötust ennetavad teenused on ka töötavale inimesele.

Palgatoetus, vabatahtlik töö, proovitöö

Palgatoetus on tööandjale töötü töölerakendamiseks makstav toetus, mille eesmärk on toetada pikaajalise töötü, noore, vähenenud töövõimega, rahvusvahelise kaitse saaja või vanglast vabanenud inimese töölesaamist. Vabatahtlik töö aitab omandada erinevaid teadmisi, oskusi ja kogemusi, mis toetavad tööotsinguid. Töötukassal on mitmeid vabatahtliku töö koostööpartnereid nii üle-eestiliselt kui maakondade kaupa. Proovitöö annab võimaluse pakutaval töökohal töötamist eelnevalt proovida.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: palgatoetus tööandjale, vabatahtlik töö ja proovitöö töötukassas registreeritud töötule.

Psühholoogiline nõustamine, võlanõustamine, sõltuvusnõustamine

Psühholoogilise nõustamine on mõeldud neile, kes tunnevad, et tööotsinguid ja tööle saamist mõjutab mõni olukord, millele on keeruline iseseisvalt lahendust leida. Võlanõustaja aitab kliendil olemasolevad

kohustused üle vaadata ja annab juhiseid, kuidas oma kohustustega toime tulla. Sõltuvusnõustamine pakub tuge neile, kes soovivad sõltuvusest vabaneda või sõltuvust kontrolli alla saada. Nõustaja aitab leida lahendusi tekkinud pingetele ja probleemidele, et saaksite parandada oma toimetulekut ja suudaksite rohkem keskenduda töö leidmisele ja hoidmisele. Sõltuvusnõustamine pakub tuge neile, kes soovivad sõltuvusest vabaneda või sõltuvust kontrolli alla saada. Nõustaja aitab leida lahendusi tekkinud pingetele ja probleemidele, et parandada toimetulekut.

Teenus on tasuta, vajaduspõhiselt neile, kes sihtgruppi kuuluvad.

Sihtgrupp: töötukassas registreeritud töötü.

Koolides ja noortekeskustes läbiviidavad töötoad

Töötubade eesmärk on tõsta noorte tööalast teadlikkust ning suurendada nende võimalusi hiljem tööd leida. Töötube viiakse läbi üldhariduskoolides, noortekeskustes ja noortele suunatud messidel.

Teenus on tasuta, kõigile huvilistele.

Sihtgrupp: koolinoored, NEET noored.

Minu esimene töökoht (palgatoetus, tööandjale koolituskulu hüvitamine)

„Minu esimese töökohta“ palgatoetusega toetab töötukassa tööandjat, kes võtab tööle 16 – 29 aastase noore, kellel puudub töökogemus või see on lühiajaline. Lisaks hüvitatakse teenuse raames tööandjale noore tööalase koolituse kulu kuni 2500 eurot kahe aasta jooksul noore tööleasumisest.

Teenus palgatoetus on tööandjale, kes võtab tööle 16 – 29 aastase noore, kellel puudub töökogemus või see on lühiajaline.

Sihtgrupp: toetust makstakse tööandjale, kuid sihtrühm on töötukassas registreeritud 16 – 29 aastane töötü.

Alaealise töötamise toetus

Alaealise töötamise toetus on tööandjale, kes pakub tööd 13–16-aastastele noortele. Toetuse eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist saavad tööandjad, kes pakuvad tööd 13-16 aastastele noortele, taotlema Eesti Töötukassalt alaealise töötamise toetust. Toetuse eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist.

Tingimused tööandjale toetuse saamiseks: toetust makstakse, kui tööandja on eelmise kalendriaasta jooksul tasunud 13–16 aastastele töötajatele brutotöötasudena kokku vähemalt 1000 eurot. Toetuse suuruseks arvestatakse iga 13–16 aastase töötaja kohta 30% tema brutotöötasust eelmisel kalendriaastal. Toetuse suuruseks arvestatakse iga 13-16 aastase töötaja kohta 30% tema brutotöötasust eelmisel kalendriaastal. Toetust makstakse, kui tööandja on eelmise kalendriaasta jooksul tasunud 13-16 aastasele töötajale brutotöötasuna kokku vähemalt 1000 eurot.

Sihtgrupp: toetust makstakse tööandjale, kuid sihtrühm on 13-16 aastane töötaja.

STEP

STEP-programm aitab suurendada õigusrikkumise taustaga noorte tööhõivet ning toetada neid tööle või õppima asumisel ning seal püsimisel.

Noore kuulumisel programmi viiakse ta kokku nõustajaga. Nõustamine toimub 2-5 korda, nõustamised toimuvad üldjuhul kuni nädalase, maksimaalselt kahe nädalase vahega. STEP-programmi rõhuasetus on noorte tööle minekul, kuid noori toetatakse ka õppima asumisel. Kui leitakse, et isik on tööks või õppimiseks valmis, viiakse ta kokku tööandja või õppeasutusega. Noore toetamine ning koostöö tööandja või õppeasutusega erinevate küsimuste lahendamiseks jätkub ka peale noore õppima või tööle asumist 6 kuu jooksul.

Programmi kohaldamisala on Harjumaa ja Tallinn.

Sihtgrupp: 15-26-aastased noored, kellel on õigusrikkumise taust ja kes ei õpi ega tööta.

Noorel peab olema STEP-programmi tulles tehtud otsus, et ta enam seadust ei riku ning olema kindel soov tööle või õppima minna. Noore sissekirjutus pole programmi sisenemisel oluline, kuid kuna tööandjad, kellega STEP-programm koostööd teeb, asuvad Tallinnas ja Harjumaal, siis peab noorel olema püsiva aadressiga elukoht tulevasest tööandjast mitte kaugemal kui tund aega ühistranspordiga sõitu. Lisaks ei tohi noor tarvitada narkootikume ning olema valmis tegelema oma võlgadega, kui tal neid on. STEP-programmi on võimalik läbida nii eesti kui ka vene keeles.

Programmi suunamisel või sinna jõudmisel on peamisteks muredeks noorte positiivse hõive puudumine, st kas töötamine või õppimine ja sellega seotud kuritegevus. Programm on osalejale tasuta.

STEP-programmi meeskond töötab koostöös erinevate tööandjatega, kes asuvad Tallinnas ja Harjumaal ning kes tahavad aidata õigusrikkumisega taustaga noorel teha järgmine samm täisväärtuslikuma elu poole. Noor peab olema võimeline ja valmis töötama – noor peab olema motiveeritud, mis tähendab, et ta peab ise aktiivselt osalema tööotsingus ja panustama lahenduste leidmisesse koostöös STEP-programmi nõustajaga.

Noor on nõustajaga suhtlemisel vastutaja, ta peab kinni pidama kokkulepitud kohtumistest ja olema täpne. Nõustaja ja programmi töötajad ei sekku noore isiklikku ellu, ei aja teda hommikul üles ega vii tööle. Noor peab tegutsema iseseisvalt, võtma vastutuse ja hoolitsema oma töö eest, vastasel juhul on nii tema kui ettevõtte ootuste täide mineku võimalused minimaalsed. Kui noor pöördub STEP-programmi nõustaja poole sooviga leida lahendus mõnele oma probleemile, siis toetatakse teda selles mitmekülgset. Koostöö nii noore kui ka tööandjaga jätkub ka peale noore tööle asumist.

Täpsem programmiinfo www.step.ee

Nõustamiskeskus Sotsiaalne Kaasatus

1) **sotsiaalne rehabilitatsioon** (SRT) - sotsiaalteenus, mille eesmärk on parandada (puudega) inimese iseseisvat toimetulekut ja suurendada ühiskonda kaasatust. Teenus on sihtgrupile tasuta. Vajalik Sotsiaalkindlustusameti poolne suunamine

1.1 puudega lapse rehabilitatsioon - alla 16-aastased lapsed, kellel on määratud puude raskusaste (sügav, raske või keskmine puue);

1.2 abivajava lapse rehabilitatsioon - alla 18-aastased lapsed, kelle KOV on tunnistanud abivajavaks lapseks lastekaitseaduse tähenduses ja andnud hinnangu tema SRT-le suunamise vajaduse kohta. Abivajavaks tunnistatud lapsel ei pea olema tuvastatud puuet.

2) **Pärnu linna noorte tasuta psühholoogilise nõustamise teenus** (Pärnu linnavalitsuse poolt hangitud teenus Pärnu linna registrijärgsete noorte psühholoogiliseks nõustamiseks, mis puudutab lähisuhteid, seksuaalsust). Teenus on sihtgrupile tasuta ja anonüümne, suunamisvajadust ei ole, klient võib otse pöörduda.

3) **perelepitus** (teenus perekonfliktide ja abielulahutuste valdkonnas. Perelepituse käigus toetab lepitaja erapooletu kolmanda osapoolena erimeelseid partnereid. Perelepituses keskendutakse probleemide lahendamisele tulevikku vaadates – ei otsita süüdlast ega tegeleta minevikusündmustega). Teenus on tasuline, suunamist vaja ei ole.

4) **võlanõustamine** (sotsiaalteenus, mille eesmärk on parandada rahalistesse raskustesse sattunud isiku või pere toimetulekuvõimet. Pärnu linna registrijärgsetele elanikele on teenus tasuta, vajalik Sotsiaalosakonna poolne suunamine).

5) **pereteraapia** (psühhoterapia meetod, mis on suunatud lahendamaks süsteemselt probleeme, mis tekivad inimestel suhtes oma lähedaste ning teiste oluliste inimestega). Teenus on tasuline, suunamist vaja ei ole

6) **tasuta e-nõustamine** (meie poole võib interneti teel tasuta pöörduda esmase nõustamise saamiseks. Mis tahes valdkondliku küsimuse korral võib meie poole pöörduda. Aitame esmase nõustamise näol hetkeolukorda kaardistada, tutvustada võimalikke teenuseid, vajadusel teavitada klienti, kuhu abi, teiste teenuste või edasise toetamise saamiseks võiks pöörduda. Teenus on tasuta.

Kontakt: Papiniidu 5, 80042, Pärnu (4. korrus), tel: 5552 1999, e-post: sotsiaalnekaasatus@gmail.com

Pärnu Sotsiaalkeskus

Pärnu Sotsiaalkeskuse info teenuste kohta, mis puudutavad tööd noorte õigusrikkujate ja sõltlastega.

1. Tugiisikuteenus lastega peredele

Sihtgrupp:

1) lastega pered, kes vajavad kõrvalabi perekonna toimetulekuvõime tõstmiseks ja igapäevase eluga toimetulekuks

2) lastega pered, kus vanematel puuduvad teadmised ja oskused lapse eest hoolitsemiseks ja lapse arengu toetamiseks. Töötame juhtumikorralduse ja CARE meetodika baasil. Teeme aktiivset koostööd Pärnu LV lastekaitseteenistuse ja haridusosakonnaga, koolide, lasteaedade, haiglate, Sotsiaalkindlustusamet, Töötukassa jms asutustega, eesmärgiga toetada perede sh laste toimetulekuvõimet võimalikult tulemuslikult.

Teenusele suunab Pärnu LV Sotsiaalosakonna lastekaitseteenistuse lastekaitsepetsialist. Teenust osutab Pärnu Sotsiaalkeskus, töötab 4 erialase väljaõppega sotsiaaltöötaja-tugiisikut.

Taotlused palume saata Pärnu linnavalitsusele, tuua linnavalitsuse infolauda või hoolekandekontorisse.

- Suur-Sepa 16, 80098 Pärnu linn, Pärnu linn;

- e-post: linnavalitsus@parnu.ee

2. Lapse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus

Sihtgrupp: Sotsiaalse erivajadusega lapsed, kes vajavad lisaks muudele toetavatele sekkumistele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust.

Teenuse taotlemine: Palume kontakti võtta Pärnu LV Sotsiaalosakonna lastekaitseteenistusega, tel: 444 8124, e-post: lastekaitse@parnu.ee.

Pärnu LV lastekaitseteenistuse lastekaitsepetsialist esitab Sotsiaalkindlustusametile lapsele teenuse saamiseks taotluse.

Lastekaitsepetsialist on eelnevalt koostanud lapsele juhtumiplaani. Kui kõik eelnevad toetavad tegevused ei ole osutunud piisavaks, et saavutada lapse käitumises ja arengus soovitud tulemusi, siis on võimalik suunata laps sotsiaalse rehabilitatsiooni teenusele.

Suunamisotsuse teeb Sotsiaalkindlustusamet. Teenust osutab Pärnu Sotsiaalkeskuse rehabilitatsioonimeeskond.

Naiste tugikeskuse teenus

Teenuse lühikirjeldus: Naiste tugikeskustes pakutakse abi ja toetust naistevastase vägivalla ohvriks langenud naistele ja nendega kaasas olevatele lastele. Teenuse raames on võimalik saada esmast kriisinõustamist ning juhtumipõhist nõustamist, vajadusel psühholoogilist nõustamist, juriidilist nõustamist või turvalist ajutist majutust. Esmast kriisinõustamist ja ajutist turvalist majutust osutatakse ööpäevaringselt. Esmast kriisinõustamist osutatakse telefoni teel või kohtumisel. Soovi korral võib esmasel kriisinõustamisel jääda anonüümseks.

Infot ja toetust pakutakse ka naistevastase vägivalla ohvri lähedastele.

Tingimused teenusele saamiseks (tasuta/tasuline; suunamine/ilma suunamiseta): Tegemist on riikliku teenusega ja teenus on kõigile ohvritele tasuta. Teenusele saamine/pöördumine ei nõua suunamist.

Sihtgrupp: Teenus on mõeldud täisealistele naistevastase vägivalla ohvritele ja nende lastele. Naistevastase vägivalla ohver on naine, kellele tema suhtes toimepandud soolise vägivalla või sellega ähvardamisega on tekitatud füüsilisi, seksuaalseid, psüühilisi või majanduslikke kahjusid või kannatusi, kas avalikus või eraelus.

Teenuse osutajad: Teenust osutatakse igas maakonnas. Maakondlike tugikeskuste kontaktandmed: Pärnumaa MTÜ Pärnu Naiste Tugikeskus, tel: 5398 1620, 5365 0260, e-post: naistevarjupaik@gmail.com.

Psühhiaatria ja psühhoterapia keskus Sensus

Psühhiaatria ja Psühhoterapia Keskus Sensus eesmärgiks on pakkuda professionaalset, tõenduspõhist ning kaasaegset ambulatoorset kliinilise psühholoogia-, psühhiaatria- ja psühhoterapia-alast diagnostika- ning raviteenust. Pakume ka supervisiooni ja täiendkoolitust. Käesolevalt tegutseb keskus Tallinnas, Pärnus ja Paides.

Teenused:

- Psühhiaatriline ambulatoorne ravi täiskasvanutele, noorukitele ja lastele
- Psühholoogiline nõustamine ja kognitiiv-käitumuslik psühhoterapia noorukitele ja täiskasvanutele

Teenuste sisu: Psühhiaater hindab inimese seisundit, paneb diagnoosi ja vajadusel määrab ravi. Raviks võivad olla ravimid, psühhoterapia või mõlemad koos. Koostöös patsiendiga jälgib psühhiaater ravi kulgu ja vajadusel korrigeerib ravi.

Kognitiiv-käitumuslik teraapia (KKT) tegeleb nii psüühikahäiretega kui igapäevaelu probleemidega. KKT tegeleb mõtete, tunnete ja käitumisega. Meie negatiivsed emotsioonid on suurel määral mõjutatud mõtteviisist ja jäikadest ebamõistlikest ootustest ja hoiakutest. Korrigeerides oma mõttemustreid saame mõjutada ka emotsionaalsust ja paremini kontrollida käitumist. KKT on uute oskuste õppimine ja harjutamine psühhoterapeudi juhendamisel.

Teenuste hinnad: Psühhiaatriline ambulatoorne ravi: kindlustatud isikule visiiditasu 5 eurot. Perearsti suunamiskirjaga psühholoogi vastuvõtt ja psühhoterapia: visiiditasu 5 eurot.

Riikliku ohvriabi suunamiskirjaga teenus kliendile tasuta.

Kontakt: Hommiku 4-4, Pärnu linn, Pärnu linn, Pärnu maakond 80010

Vastuvõtule registreerimine tööpäeviti 08:30-16:30

Tel: 442 2049 või 521 2928

E-post: parnu@sensus.ee

„Imelised aastad“ vanemlusprogramm

„Imelised aastad“ vanemlusprogramm on tõenduspõhine suhtlemisoskuste õppimise programm 2 – 8-aastaste laste vanematele.

Programmi võib pakkuda nii ennetus- kui sekkumisprogrammina nii eesti kui vene keeles.

Uuringud näitavad, et koolitusprogrammi läbinud vanematel paranevad märgatavalt vanemlikud oskused, sealhulgas positiivsed suhtlemis- ja enesekehtestamisoskused, ning väheneb stress. Programmi rakendamise järel suureneb laste sotsiaalne kompetentsus, enesekehtestamisoskus, probleemide lahendamise oskus ja paranevad suhted eakaaslastega. Pikas perspektiivis väheneb laste ja noorte agressiivne ja antisotsiaalne käitumine, sõltuvusainete tarvitamine ning koolist väljalangemine. Programmi pakutakse koostöös kohalike omavalitsustega ja lapsevanema jaoks on programmis osalemine tasuta.

Programmi läbiviimiseks 2019. aastal on oktoobris-novembris taotleda rahalist toetust Tervise Arengu Instituudilt.

Kontaktandmed: Kärt Vajakas, 659 3933, kart.vajakas@tai.ee.

Kohaliku omavalitsuse korraldatavad sotsiaalteenused

Sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste ja muu abi andmist korraldab inimese rahvastikuregistrisse kantud elukohajärgne kohalik omavalitsus (KOV). Vältimatut sotsiaalabi, millega tagatakse inimesele vähemalt toit, riided, ajutine majutus jms, osutatakse selle kohaliku omavalitsuse poolt, kelle haldusterritooriumil inimene abi vajamise hetkel viibib.

Iga kohalik omavalitsus kehtestab abi osutamise korra, mis peab sisaldama vähemalt järgnevat:

- kirjeldust sotsiaalteenustest ja sotsiaaltoetustest, mida kohalik omavalitsus korraldab või osutab;
- kirjeldust sotsiaalteenuste ja -toetuste taotlemise ja otsustamise menetlemise protsessist.

Kohalikes omavalitsustes võib olla erinev sotsiaalteenuste ja -toetuste korraldus, kuid osutatav abi peab õigeaegselt ja paindlikult rahuldama inimese muutuvaid vajadusi, parandama elukvaliteeti ja tagama võrdsed võimalused ühiskonnas osalemiseks. Kohalik omavalitsus peab eelistama abimeetmeid, mis on suunatud võimaluste leidmisele ja inimese suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt. Samuti peab KOV pakkuma abivajavale lapsele meetmeid, mida ta vajab ning toetavad lapse ja teda kasvatava isiku suhteid ja sotsiaalset toimetulekut.

Sotsiaalhoolekande seaduse alusel on KOV kohustatud osutama 13 sotsiaalteenust:

- Koduteenus
- Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus
- Tugiisikuteenus
- Täisealise isiku hooldus
- Isikliku abistaja teenus
- Varjupaigategenus

- Turvakoduteenus
- Sotsiaaltransporditeenus
- Eluruumi tagamise teenus
- Võlanõustamisteenus
- Lapsehoiuteenus
- Asendushooldusteenus
- Järelhooldusteenus

Lisaks millele võidakse korraldada ka teisi sotsiaalteenuseid.

Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele:

Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonnas oleme kaardistanud lapsi ja peresid toetavad riiklikud teenused, sh asendushooldusteenused ja ennetusprogrammid. Info on mõeldud kasutamiseks lastega töötavatele spetsialistidele. Samuti võib info olla abiks lapsevanemale.

Kaardistus on leitav sotsiaalkindlustusamet kodulehel:

www.sotsiaalkindlustusamet.ee → Lapsed ja pered → Riiklikud teenused ja ennetusprogrammid lastele ja peredele.

JUSTIITSMINISTEERIUM

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET